

EU's Statsstøtteregler – en udfordring for danske kommuner

PREBEN SANDBERG PETTERSSON,
STATSSTØTTECHEF ERHVERVS MINISTERIET

STATEN, REGIONERNE OG KOMMUNERNE SKAL OVERHOLDE STATSSTØTTEREGLERNE

- Det er ikke nok at overholde dansk lov og ret
- Fx Erhvervsfremmeloven, kommunalfuldmagten eller kommunekreditloven
- Alle kommunale initiativer der anvender kommunale budgetmidler eller finansielle instrumenter (fx garantier) og rettes mod eller tildeles virksomheder kan indebære statsstøtte.
- Statsstøtte er ulovlig med mindre støtten forudgående er godkendt som forenelig med det indre marked
 - **TEST 1:** Initiativer der kan indebære statsstøtte skal testes for statsstøtte
 - Hvis statsstøtte er involveret skal initiativet
 - Ikke gennemføres eller ændres til ikke at involvere statsstøtte eller
 - **TEST 2:** Sikring af forenelighed med det indre marked / forenelighedshjemmel i statsstøttereglerne
 - **TEST 3:** Notifikation (anmeldelse) til og godkendelse af EU-Kommissionen - procedureregler

STATSSTØTTEREFORMEN 2014 - 2016

- 37 EU-retsakter revideret med det formål at:
 - Decentralisere statsstøtte kontrollen til medlemsstaternes myndigheder
 - Øget selvregulering hos medlemsstaterne – klarere regler hvor hvad der udgør statsstøtte og forenelig statsstøtte
 - Kommissionens fokus på de sager, der har den største indvirkning på det indre marked
- Begrebsafklaring
 - Meddelelse om statsstøttebegrebet – The Notice on the Notion of aid, juli 2016 - hvad er statsstøtte og hvad er ikke
 - (MEIP, økonomisk aktivitet, overførsel af statsmidler, infrastruktur, samhandelspåvirkning)
- Gruppefritagelsesforordningen - GBER
 - Nye støttekategorier og højere støttelofter
 - Selvforvaltning på grundlag af kodificerede regler
- Kommissionens forenelighedsvurdering
 - Fælles kriterier: Fokus på incitament, markedsfejl, nødvendighed og effekt på marked.
 - Nye opdaterede retningslinjer/rammebestemmelser på en række områder – horisontalt fokus
 - Mere solide markedsdata i de større sager.
- Nye klageprocedurer

DEN PRAKTISKE BETYDNING AF STATSSTØTTEREFORMEN – DECENTRALISERING AF KOMPETENCE TIL NATIONALE MYNDIGHEDER

- Ansvar hos Staten, regionerne og **kommunerne**, offentlige virksomheder + rådgivere
- Decentralisering – GBER 90 % + deminimis forordningen
- Selvkontrol og selvangivelse i medlemsstater – kræver viden og netværk
- Kommissionen vil fokusere på store konkurrenceforvridende EU sager
- Øget netværkssamarbejde i EU om fortolkning, effektive procedurer og håndhævelse
- EU-Compliance Group – State aid wiki ECN-T digitalt netværk – Best Practice
- Transparens – WEB-Register – markeds/konkurrent kontrol 1. juli 2016 – støtte på over 500.000 EUR

Realøkonomien
Virksomheder – Advokater – Akademiske verden
Erhvervsorganisationer – fagbevægelsen - lobbyister

Erhvervsministeriet
Statsstøttepolitik, Koordination
Afrapportering
Statsstøttevurdering/Rådgivning
Statsstøtteudvalget
Statsstøttsekretariat

Offentlige myndigheder
Ministre/ Ministerier
5 Regioner
98 Kommuner
Ansvar for at overholde
Statsstøtteregler og procedurer

**EU-Repræsentationen
Bruxelles**

EU Medlemsstaternes
Myndigheder

EU-Kommissionen

Nationale domstole

EU domstolen
/ Retten

STATSSTØTTESEKRETARIATET - HVEM ER VI OG HVAD LAVER VI?

- Videnscenter i Centraladministrationen
Statsstøtteviden – State of the Art
- Rådgivning og vejledning af
centraladministrationen
- Screening og statsstøttevurdering af
retsakter og sager - regeringens
lovprogram
- Råd og hjælp til tidlig kontakt til
Kommissionens tjenestegrene
- Råd og bistand til håndtering af
notifikationer og procedurer
- Sekretariat for Statsstøtteudvalget
- Netværk i Centraladministrationen +
deltage i Statsstøtteforeningen

- Rådgivning om brugen af Sani, Sari og
Statsstøtteregetret
- Videnscenter, statsstøttehåndbog - Web
site – Checkliste
- Regeringens statsstøtteudvalg
- EU samarbejde om statsstøtteregetler og
statsstøttepolitik

Checkliste

- Forenelighedsbestemmelserne
- Relevante oplysninger til brug for
statsstøttevurderingen
- Statsstøttehåndbogen
- www.em.dk

Den danske tilgang til statsstøtte
Velfungerende markeder uden statsstøtte

Nedbringe statsstøtten

Horisontal støtte, fokus på markedsfejl
og nødvendighed

National Statsstøtte Koordination

Forhåndsvurdering - Pre-assessment

TEST 1: ER DET STATSSTØTTE? STATSSTØTTEBEGREBET

DEFINITION AF STATSSTØTTE – TEUF ART. 107
KOMMISSIONENS MEDDELELSE OM STATSSTØTTEBEGREBET JULI 2016
"NOA" – STATSSTØTTEHÅNDBOGEN - CHECKLISTEN

Stk. 1 fastlægger definitionen af "uforenelig" statsstøtte.

"Bortset fra de i traktaterne hjemlede undtagelser er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med det indre marked, i det omfang den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne."

DE 6 KUMULATIVE KRITERIER GRUNDLAGET FOR STATSSTØTTETESTEN

Der er tale om statsstøtte, hvis støtten tildeles af en medlemsstat til virksomheder, der udøver økonomisk aktivitet:

1. Ydes ved hjælp af **statsmidler**
2. Tildeles til en **"virksomhed"/økonomisk aktivitet**
3. Giver modtageren **en fordel**
4. Er **selektiv** (visse virksomheder eller produktioner)
5. Forvrider eller truer med at **forvride konkurrencen**
6. Har effekt på **samhandelen**

■ www.em.dk – statsstøttehandbogen og statsstøttecheklisten

STATSMIDLER – ØKONOMISKE MIDLER

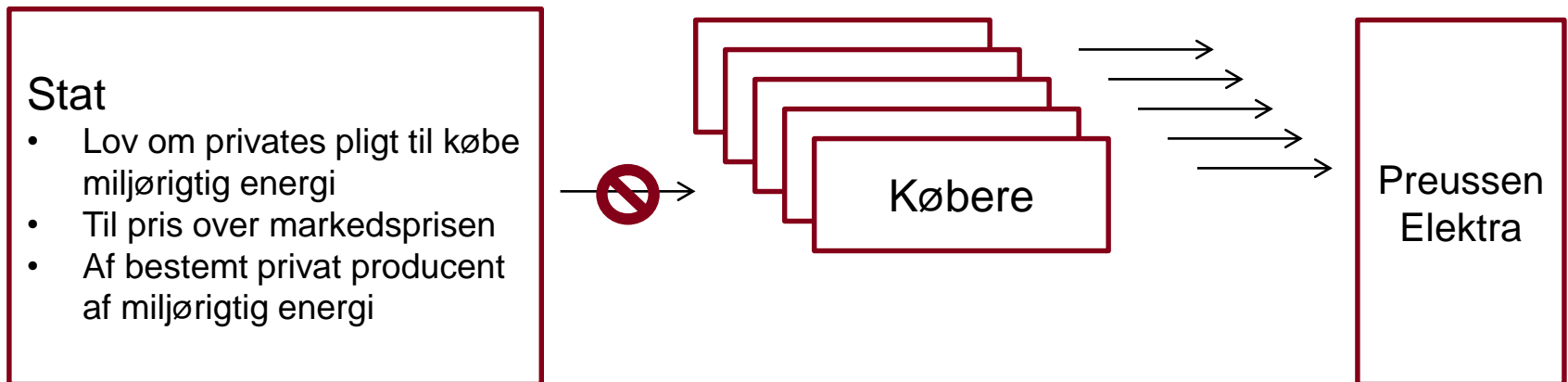
- Hvem kan yde statsstøtte?
- "Stat" skal forstås som alle typer af offentlige myndigheder
- Stat, kommuner, regioner, Offentlige virksomheder / organer

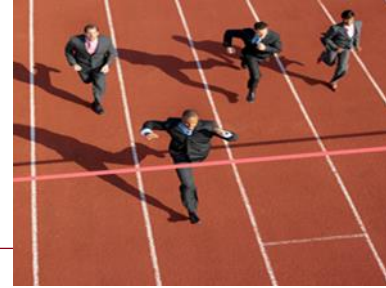
- Direkte økonomiske tilskud... men også
- Garantier eller lån på favorable vilkår
- Skattelettelser / begunstigelser
- Salg af fx jord eller bygning til under markedspris
- Midlerne skal kunne tilregnes staten (kommunen): oprindelsen er ikke relevant, men graden af offentlig indflydelse/kontrol
- Er myndigheden involveret i foranstaltningen/beslutningen om at yde støtte – C-482/99 Stardust Marine

STATSMIDLER

- Hvis ikke støtten kan tilregnes de offentlige myndigheder er der ikke statsstøtte
- Hvis staten "tildeler" økonomisk fordel via lovgivning, er kriteriet om statsmidler ikke opfyldt - Preussen Elektra (C-379/88)
 - Finansiell omfordeling af midler fra en privat virksomhed til en anden uden involvering af staten

VIRKSOMHEDSBEGREBET

- Kun støtte til **virksomheder** er omfattet af TEUF artikel 107, stk.1.
- Afgrænsning i forhold til myndighedsudøvelse
 - Støtte til aktiviteter inden for fx hæren eller politiet, luftfartssikkerhed , søfartssikkerhed, fængselsvæsen etc. er ikke ”statsstøtte”
 - Aktiviteter, der udelukkende udbydes på baggrund af et solidaritetsprincip eller omfordelingspolitik, dvs. er offentligt finansieret uden brugerbetaling (fx visse undervisnings-, sundhedsmæssige, sociale og kulturelle ydelser)

VIRKSOMHEDSBEGREBET

Økonomisk aktivitet

- Afsætning af varer og eller tjenesteydelser på et marked - Markedsdeltagelse - konkurrencemarked
- Betaling = fulde omkostninger (+ fortjeneste)
- Kapitaliseringsprincip

Gråzone

Markederne udvikler sig over tid

Kultur
Infrastruktur
Offentlig Service

Både / og

Ikke økonomisk aktivitet

- Statslige og offentlige myndighedsopgaver – Kerneopgaver, som retsvæsen, politi, miljøovervågning
- Solidaritetsprincip – sundhed, almene sociale område, det grundlæggende uddannelsessystem

FORDEL

- Alle fordele, der indrømmes en virksomhed, som virksomheden ikke ville kunne have opnået på normale markedsvilkår
 - TEST: Letter støtten de byrder, der normalt belaster en virksomheds budget?
 - Formen på støtten er underordnet, når det kan konstateres om der foreligger en økonomisk fordel – de facto effekt er afgørende
 - Gælder også indirekte fordele
- Undtagelse: Det markedsøkonomiske investorprincip

DET MARKEDSØKONOMISKE AKTØR-PRINCIP

- Hvis den offentlige virksomhed/myndighed handler som en normal markedsøkonomisk investor / markedsøkonomisk aktør, er der formodning for, at fordelskriteriet ikke er opfyldt.
- Det vil sige – hvis en privat investor ville have foretaget samme eller tilsvarende investering under de samme betingelser på samme tidspunkt er → ikke statsstøtte.

DET MARKEDSØKONOMISKE AKTØR-PRINCIP

PARI PASSU

- Den offentlige myndighed og den private investor indskyder midler samtidigt på lige vilkår
- Den private investors investering er af reel økonomisk betydning – skal minimum udgøre 30 % af investeringen

UDBUD

- Konkurrencepræget, gennemsigtig, ikke-diskriminerende, ubetinget, velannonceret udbudsprocedure
- Særligt når det offentlige køber eller sælger varer eller tjenesteydelser – eksempelvis salg af jord eller bygninger

Formodning for at sket på markedsvilkår

SÆRLIGT OM GARANTIER

- Når det offentlige, fx en kommune, yder garantier til virksomheder, skal der opkræves en garantiprovision på markedsvilkår. Hvis den garantiprovision, der opkræves, fx er lav kan den udgøre statsstøtte
- Kommissionen har udstedt en garantimeddelelse (2008/C 155/02)
- Overholdes meddelelsens kriterier skal der ikke ske anmeldelse til Kommissionen. Garantier, der ikke lever op til meddelelsens krav, skal anmeldes og afvente godkendelse.
- Meddelelsen bygger på det markedsøkonomisk investorprincip

GARANTIMEDDELELSEN

- Finder anvendelse på såvel *individuelle garantier* som *garantiordninger*
 - Gælder for alle erhvervssektorer, herunder landbrug, fiskeri og transport. Eksportkreditgarantier er ikke omfattet af meddelelsen
 - Det følger fx at der er en formodning for, at en *individuel garanti* ikke udgør statsstøtte, hvis:
 1. Låntageren ikke er en kriseramet virksomhed
 2. Garantien størrelse kan måles korrekt på det tidspunkt, hvor garantien ydes
 3. Garantien dækker højst 80 % af de enkelte udestående lån
 4. Der betales markedspris for garantien
- Safe harbour præmier for Små- og mellemstore virksomheder

Hvis ikke konformitet – så anmeldelse.

GARANTIER - SØNDERBORGSAGEN

- Sønderborg Kommune havde i 2010 stillet vederlagsfrie lånegarantier for fjernvarmeselskaberne
- Til brug for investeringer i forbindelse med realisering af kommunens varmeplan
- 2012 besluttede kommunen at opkræve en løbende provision af eksisterende og nye garantier
- De to fjernvarmeselskaber lagde sag an mod kommunen
- Byretten: Gav selskaberne medhold i, at kommunen ikke kunne opkræve provision – selskaberne havde indrettet på sig på aftalen i god tro

Vestre Landsrets dom af 25. januar 2016

- Fjernevarmeselskaberne udøvede økonomisk aktivitet
- Vederlagsfrie lånegarantier til de to fjernvarmeselskaber var ulovlig statsstøtte og dermed ugyldige
- Kommuner, der yder garantier til virksomheder, har dermed pligt til at opkræve en markedsmæssig garantiprovision (i overensstemmelse med garantimeddelelsen)
- Men garantimeddelelsen skal iagttages ”in extenso”.

SAGEN REJSER PRINCIPIELLE SPØRGSMÅL

- **Hvornår udgør forsyningsvirksomhed økonomisk aktivitet?**
- Tidligere: Forsyningselskaber, der opererer med offentlig forsyning (fx vand, vandafledning, affaldshåndtering, varme, el eller transport i et forsyningsnet, havne, lufthavne kollektiv transport), ikke anset for økonomisk aktivitet
- Tendens i retspraksis/Kommissionens praksis: Det er **Økonomisk aktivitet**
- Landsretten i Sønderborg-sagen:

”Fjernvarmeværkernes forsyningsområder omfatter 5.283 matrikler, hvorpå der er placeret bygninger, hvor der ikke er tilslutningspligt. Indenfor dette område kan forbrugerne vælge at lade sig forsyne med fjernvarme fra enten Gråsten Varme A/S eller Sønderborg Fjernvarme A.m.b.a. eller fra alternative forsyningskilder, herunder eksempelvis varmepumper, solvarme eller fyr til biobrændsel.”

SØNDERBORG SAGEN REJSER PRINCIPIELLE SPØRGSMÅL

- **Finansiering via Kommunekredit?**
- Kommunekredit er en særlig kreditinstitution – finansiering kan alene ske til rene offentlige opgaver og formål
- Kommunal/regional solidarisk hæftelse og AAA rating
- Hvad så når fx forsyningsvirksomhed udgør økonomisk aktivitet?
 - Betingelse om kommunal garantistillelse ved finansiering skal overholde garantimeddelelsen?
 - Finansiering på markedsvilkår?

SÆRLIGT OM INFRASTRUKTUR

- Kommissionens meddelelse om statsstøttebegrebet: Offentligt finansieret infrastruktur som etableres i den generelle offentligheds interesse og ikke anvendes kommercielt er i princippet er undtaget fra statsstøttereglernes anvendelsesområde.
- Støtte til offentlige monopoler vil ikke påvirke konkurrencen eller samhandlen, hvis:
 - Der ikke eksisterer direkte konkurrence til infrastrukturen
 - Privat finansiering i sektoren er ubetydelig i medlemsstaten
 - Infrastrukturen er ikke designet til selektivt at favorisere en bestemt virksomhed eller sektor, men etableres i den generelle offentligheds interesse.
- Meddelelsen om statsstøttebegrebet
- Kommissionens Analytical grids on state aid to infrastructure - http://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/intro_grid_en.pdf
- Sagen om Øresundsforbindelsen, Femehrbæltforbindelsen og fx Multiarenaen i Ørestaden

SÆRLIGT OM VANDFORSYNING OG KULTUR OG SPORT

- Driften af **vandforsynings- og spildevandsnet udgør, jf. Kommissionens praksis økonomisk aktivitet**
- Anlæg opfylder typisk betingelserne om ikke at være udsat for direkte konkurrence – legalt monopol
- Finansieringen af fordrejer ikke konkurrencevilkårene og påvirker ikke samhandelen og er ikke statsstøtte.
- Dog ! Ikke krydssubsidiering til de økonomiske aktiviteter.
- **Offentlig støtte til fx museer, arkiver, biblioteker, teatre, operaer, monumenter, bygninger af historisk interesse, zoologiske haver, stadions, idrætsanlæg etc**
- Ikke økonomisk aktivitet hvis tilgængelig for hele offentligheden, rent socialt/kulturelt formål, brugerbetalingen udgør en lille del af finansieringen (80/20)
- Ja: Hvis overvejende finansieret af besøgende: kommercielle udstillinger, biografer, kommercielle musikforestillinger, festivaler, professionelle sportsklubber mv.
- Hvis hovedsageligt til gavn for visse ”virksomheder” frem for offentligheden ~~økonomisk aktivitet og skal være foreneligt med statsstøttere reglerne~~

SELEKTIVITET

- Kriteriet er opfyldt, når fordelene tilfalder visse virksomheder eller visse produktioner og ikke alle
- Fortolkes bredt:
 - Tildeles de virksomheder, der er omfattet af ordningen, en fordel i forhold til de virksomheder, der ikke er omfattet, er der en formodning om, at ordningen er selektiv.
 - Overlades den støttetildelende myndighed en skønsbeføjelse, vil ordningen være selektiv.
 - Budgetloft
- Vurderingen baseres på virkning og effekt:
 - Det er ikke formålet, men effekten af ordningen, der er afgørende
 - Generelle og åbne ordninger, der omfatter alle virksomheder på lige og objektive vilkår er ikke selektive

FORDREJNING AF KONKURRENCEN

- Ordningen skal blot potentielt true med at fordreje konkurrencen.
- Fortolkes bredt – næsten altid opfyldt, da ingen krav om markedsafgrænsning.
- Det relevante marked er lig det indre marked

SAMHANDELSPÅVIRKNING

- Der skal ikke meget til for at kriteriet er opfyldt
- Støtte kan godt påvirke samhandlen selvom modtageren ikke er direkte involveret i grænseoverskridende aktiviteter: Hvis støtten gør det vanskeligt for andre konkurrenter at få adgang til det nationale marked
- Traditionelt set har kriteriet stort set altid været opfyldt, hvis de øvrige kriterier var opfyldt
- **Men: Nyere praksis fra Kommissionen viser, at støtte i visse situationer kun vil have lokale effekter og kan undtages fra Statsstøttebegrebet!**

SAMHANDELSPÅVIRKNING

Tidligere praksis: GeoCenter Møns Klint (N216/05)

Naturmuseum + forsknings og uddannelsesaktiviteter:

Offentlige midler til fast ejendom, bygninger, restaurant, parkeringsfaciliteter, og kommunal garanti.

Kommissionen: Udnyttelse af kommercielle aktiviteter samt selve driften af museum = økonomisk aktivitet.

- Statsstøtte i traktatens forstand trods ringe konkurrenceforvridning og samhandelspåvirkning
- Godkendt som støtte til bevarelse af kulturarv, jf. art. 107, stk. 3, d) - (Positivt udfald af balancetesten – markedsfejl, nødvendighed, proportionalitet - og ringe konkurrence- og samhandelseffekt)
- Ingen krav om eksport/import af varer eller tjenesteydelser
- Ingen nedre grænseværdi, hvorunder samhandelen

LOKALE EFFEKTER

- Kommissionen afgjorde 7 sager i april 2015, hvor Kommissionen ikke fandt at samhandelskriteriet blev opfyldt
- Denne praksis blev efterfulgt af 5 sager i september 2016
- Det tyder på, at den automatiske antagelse om opfyldelse af samhandelskriteriet, hvis de øvrige statsstøttekriterier er opfyldt ikke længere gælder

Kommissionen vil undersøge om:

- Støtten er rettet mod aktiviteter af lokal karakter med begrænset geografisk opland
- Marginal indvirkning på (konkurrencen om) forbrugerne i nabo-medlemsstaterne
- Ingen indikationer på grænseoverskridende investeringer og etablering i sektoren

I relation til infrastrukturer kan testen inkludere følgende: i) infrastrukturens placering ii) er der flest lokale brugere iii) samlede kapacitet i forhold til antallet af lokale brugere og iv) eksistensen af andre lignende faciliteter i området

TEST 2 – ER DET FORENELIG STATSSTØTTE? VÆRKTØJSKASSEN

Hvordan finder man ud af, om et initiativ involverer statsstøtte:

- ✓ Gennemgå de 6 betingelser for statsstøtte
- ✓ Brug checklisten eller statsstøttehåndbogen www.em.dk

Statsstøtte, der falder ind under definitionen i TEUF art. 107, stk. 1, kan i en række tilfælde tildeles som **forenelig statsstøtte** på baggrund af:

Uden anmeldelse til Kommissionen

- De minimis-forordningen
- Gruffefritagelsesforordningen
- Dele af SGEI regler og garanti meddelelsen

Anmeldelse og Kommissionens godkendelse

- Rammebestemmelser
- Traktatbestemmelserne – TEUF art. 107, stk. 3
- Retspraksis

DE MINIMIS

De minimis forordningen (Nr. 1407/2013 af 18. december 2013)

Støtte under 200.000 € pr. virksomhed over 3 regnskabsår

- Kommissionen anser ikke en sådan støtte for at påvirke konkurrencen og samhandlen mellem medlemsstaterne
- Gælder horisontalt – Vejgodstransport, Fiskeri og akvakultur, Landbrugsprodukter eksport til tredjelande m.v.
- Én virksomhed: Underenheder, divisioner, filialer og kontorer
- Kumulering med anden støtte
- Formkrav skal overholdes ellers ulovlig støtte, jf. Sag 172/03, Heiser
- Deminimis erklæring up – front
- Tilsagnsskrivelse skal klart tildele ”deminimis støtte” og henvise til forordningen - Dihly
- Håndtering af sammensatte projekter: virksomheder og offentlige institutioner
- Udfordringen ved at anvende Deminimis?’

DEN GENERELLE GRUPPEFRITAGELSE – GBER

651/2014 AF 17. JUNI 2014 + 2017/1084 AF 14. JUNI 2017

- Direkte anvendelige regler – overholde bestemmelser til punkt og prikke
- Kommissionens mål – GBER skal kunne rumme 90 % af al støtte
- Kommissionen informeres inden 20 dage, MS udformer resumé og lagrer alle oplysninger
- Der skal være tilskyndelseeffekt!
- Hvert område har et loft – GBER forudsætter typisk en medfinansiering
- Støtte, der overskrider loft skal anmeldes og godkendes af Kommissionen (via rammebestemmelser eller traktatundtagelse)
- Kumulering med anden støtte til de samme støtteberettigede omkostninger – også med de minimis støtte til de samme støtteberettigede omkostninger
- Tilsagnsskrivelse skal henvise til forordningen og der skal ske opfølgning

NB! Domstolens praksis: En støtteforanstaltning skal opfylde alle betingelser i gruppefritagelsesforordningen også de formelle – ellers kan støtten ikke lovligt fritages (C-493/14, Dilly s Wellnesshotel)

HVAD KAN STØTTES MED GBER?

- **Regionalstøtte * 13 - 16**
 - Støtte til SMVere – Investering, konsulentbistand, deltagelse i messer, samarbejde om projekter inden for det europæiske territoriale samarbejde 17 - 24
 - Støtte til SMV'ers adgang til finansiering 17 - 24
 - Støtte til forskning, udvikling og innovation 25 - 30
 - Uddannelsesstøtte 31
 - **Støtte til dårligt stillede og handicappede arbejdstagere 32 - 35**
 - **Støtte til miljøbeskyttelse, energi og affald 36 - 49**
 - **Støtte til at råde bod på skader, der er forårsaget af visse naturkatastrofer 50**
 - **Social støtte til beboere i afsidesliggende områder til transportformål 51**
 - **Støtte til bredbåndsinfrastruktur 52**
 - **Støtte til kultur og bevarelse af kulturarv 53 - 54**
 - **Støtte til sportsinfrastruktur og multifunktionel infrastruktur til rekreative aktiviteter 55**
 - **Støtte til lokal infrastruktur 56**
 - **Støtte til havne (fra marts 2017) 56 b, c**
 - **Støtte til små regionale lufthavne (fra marts 2017) 56 a**
-

OPGAVER AF ALMINDELIG ØKONOMISK INTERESSE (SGEI)

- En medlemsstat kan pålægge en privat virksomhed at levere ydelser af offentlig økonomisk interesse (Public Service)
- Virksomheden kan til gengæld få tildelt kompensation for levering af ydelserne.
- Kompensationen må ikke overstige, hvad der er nødvendigt for helt eller delvist at dække de udgifter, der er forbundet med opfyldelsen af forpligtelserne til offentlig tjeneste, ellers vil der være tale om statsstøtte
- Eksempel: T-309/04 m.fl. TV2/Danmark

SGEI REGLER

Altmark kriterierne (C-280/00)

1. Pålagt tjeneste ved retsakt
 2. Kriterier for kompensation fastlagt ex-ante
 3. Kompensation ikke overstige nødvendige omkostninger til opgaven (Inkl. fortjeneste)
 4. Kompensation vurderes ift. omkostninger for en effektiv veldrevet gennemsnitsvirksomhed eller udvælgelse på grundlag af udbud
- Medlemsstaterne har kompetence til at fastlægge hvad der udgør en SGEI/ PSO
 - Kommissionens forordning om deminimis støtte (kompensation) til SGEI (360/2012)
 - Afgørelse om ikke anmeldelsespligtig kompensation til SGEI (2012/21/EU)
 - Fortolkningsmeddelelse om statsstøtte og SGEI (PSO) (2012/C 8/02)
 - Rammebestemmelser om store sager med statsstøtte til SGEI (2012/C 8/03)
 - Transparensdirektivet – 2006/111/EF af 16. november 2006

EKSEMPEL BORNHOLMS LUFTHAVN

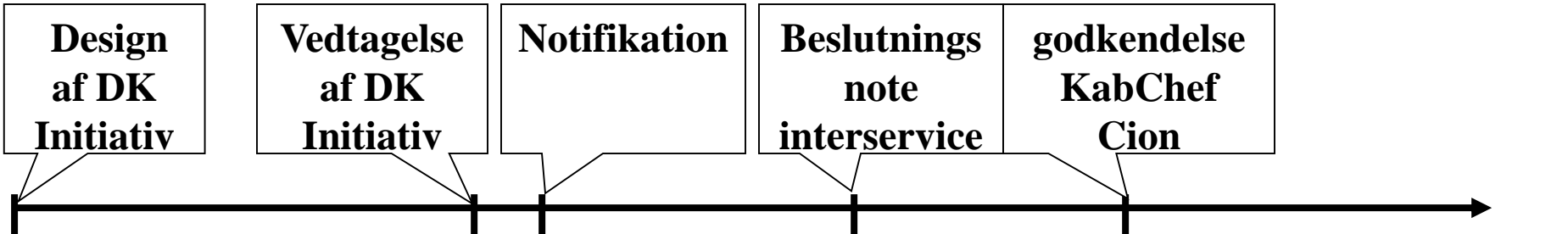
- Lufthavnen modtager kompensation for offentlig forpligtelse (SGEI) via Finansloven.
- Øvrige indtægtskilder: brugerbetaling for benyttelse af anlæg og andre hjælpemidler, samt indtægter fra kommercielle aktiviteter, fx handling.
- I 2015 havde Bornholms Lufthavn 259.440 (ankomne og afgangende) passagerer.
- Forpligtelsen er blevet overdraget til Bornholms Lufthavn via aftale med Trafik-, Bolig- og Byggestyrelsen
 - Lufthavnen ville ikke kunne fungere i samme omfang og på samme vilkår på et rent forretningsmæssigt grundlag
 - Bidrager til regional udvikling til gavn for borgerne og samfundet som helhed
 - Pligt til at sikre adgang for alle potentielle brugere samt den nødvendige kapacitet.

DEN GENERELLE HJEMMEL TRAKTATEN – TEUF ART. 107

- **Art. 107, stk. 2** regulerer støtte, der ER forenelig med Fællesskabet
 - a) støtte af social karakter til enkelte forbrugere,
 - b) støtte i forbindelse med naturkatastrofer mv.
 - c) særlige støtteforanstaltninger i forbindelse med genforening af Tyskland
- **Art. 107, stk. 3:** Støtte, der KAN være forenelig med Det Indre Marked
 - Litra a) økonomisk udvikling i ”svage” regioner
 - Litra b) fremme vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse/afhjælpe forstyrrelser i MS økonomi
 - Litra c) udvikling af visse erhvervsgrøner og/eller regioner
 - Litra d) fremme af kultur og bevarelse af kulturarven
 - Andre former for støtte (Rådets beslutning)

TEST 3 NOTIFIKATION: ANMELDELSE OG GODKENDELSE

- TEUF art. 108 + Procedureforordningen + Rammebestemmelser
 - **Fx statsstøtte til Miljø og Energiforanstaltninger 2014 – 2020 + flere**
 - Medlemsstaten skal notificere (anmelde) og opnå Kommissionens godkendelse af støtten som forenelig med det indre marked inden den iværksættes jf. TEUF art. 108 (3)
 - Uanmeldt iværksat statsstøtte = ulovlig
 - Stand still forpligtelsen
 - Ulovlig statsstøtte genstand for tilbagebetaling eller ulovlighedsrenter for at udbedre skaden på det indre marked
 - Nationale domstole – påser gennemførelsesforbuddet
 - www.DGCompetition.Eu.int
-

Udkast / uformel fase
Kommissionen
 Regler / procedurer
 Deminimis – GBER
 Notifikation
 Koordination
 Rådgivning
 Mail / Notat
 Møde / Telco

Rådgivning, dialog og godkendelse
 Møder/mails
 DG Konkurrence
 Chef / sagsbehandler

Administration
 Retsgrundlag
 Rapport
 Deadlines

**PROAKTIV STYRING AF
 STATSSTØTTEPROCESSEN**

STATSSTØTTESCREENING AF REGERINGENS ÅRLIGE LOVPROGRAM

- Early warning-procedure
- Udkast til lovprogram – 150 lovforslag – februar-oktober – 100 statsstøttesager pr. år
- Lovforslag
- Bekendtgørelser
- Finanslovsforslag
- Aktstykker til Finansudvalget
- Støtteordninger og vejledninger
- Individuel støtte til enkeltvirksomhed / gruppe af virksomheder

Statsstøtte involveret
Forenelighed?

Statsstøtte kan være
involveret
Behov for vurdering

Ikke statsstøtte
relevant

STATSMINISTERIETS VEJLEDNING OM LOVPROGRAMMET EN SLAGS SELVANGIVELSE.....

Forslaget indebærer ikke statsstøtte

Forslaget indebærer statsstøtte

Forslaget vil blive håndteret i forenelighed med deminimis-forordningen eller den generelle gruppefritagelsesordning (GBER) (specificeres)

Forslaget skal anmeldes til og godkendes af EU-Kommissionen, før initiativet kan sættes i kraft:

Yderligere anføres:

- › Titel og formål
- › Budget, støtteomfang, støtteintensitet og varighed
- › Forventede støttemodtagere
- › Procedure for udvælgelse af støttemodtagere
- › Nødvendighed, proportionalitet og effekt på konkurrence og samhandel
- › Forventet statsstøtte, forenelighedshjemmel

Lovforslag, der involverer statsstøtte skal af ressortministeriet forelægges til vurdering ved Regeringens rådgivende statsstøtteudvalg og sekretariat, før forslaget forelægges til Regeringens godkendelse.

HVAD GØR JEG SÅ I PRAKSIS?

- TEST 1: Statsstøtte tjeklisten – brug den check om dit initiativ indebærer statsstøtte
- TEST 2: Afklar forenelighedshjemmel: Deminimis, GBER,
- TEST 3: notifikation, EU- hjemmel: rammebestemmelse, caselaw eller helt ny (rets)praksis
- [Statsstøtتهåndbog og tjekliste - www.em.dk](http://www.em.dk)
- Tag kontakt til Rådgiver så tidligt som muligt

Overvej kontakt til Kommissionens tjenestegrene

- **Ansvaret for statsstøtتهåndteringen ligger er hos den støttetildelende myndighed**
 - Ulovlige og uforenelige støtteordninger = lang og vanskelig proces
- Ikke sjovt at skulle ændre vedtagne initiativer (lovgivning) og kræve tilbagebetaling

Spørgsmål?